

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS KLAIPĖDOS APYGARDOS SKYRIUS

S P R E N D I M A S

2025 m. birželio 19 d. Nr. 21RE2-139 (AG2-116/15-2025)

Klaipėda

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Klaipėdos apygardos skyrius (toliau – ir Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Marinos Adomaitės, Evaldo Ambrozaičio (posėdžio pirmininkas ir pranešėjas), Ingos Drąsutavičienės, sekretoriaujant Margaritai Žiobakaitei, dalyvaujant pareiškėjai X. Y., atsakovės Kretingos rajono savivaldybės atstovei J. K.,

2025 m. birželio 17 d. viešame Komisijos posėdyje žodinio proceso tvarka nuotoliniu būdu išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjos X. Y. skundą atsakovei Kretingos rajono savivaldybei, trečiajam suinteresuotam asmeniui uždarajai akcinei bendrovei „Kretingos vandenys“ dėl Kretingos rajono savivaldybės mero 2025 m. balandžio 25 d. išvados Nr. (4.1.17 Mr) D3-3089 panaikinimo bei paraiškos pripažinimo pagrįsta.

Komisija

n u s t a t ė:

Pareiškėja X. Y. skundu kreipėsi į Komisiją, prašydama:

1) panaikinti Kretingos rajono savivaldybės 2025 m. balandžio 25 d. išvadą Nr. (4.1.17 Mr) D3-3089 (toliau – ir Išvada), kuria nepritarta pareiškėjos paraiškai naudoti gėlo požeminio vandens gavybos gręžinį individualiam apsirūpinimui geriamuoju vandeniu;

2) klausimą išspręsti iš esmės – paraišką dėl pritarimo naudoti gėlo požeminio vandens gavybos gręžinį adresu (*duomenys neskelbtini*) Kretingos r. sav., pripažinti pagrįsta ir tenkinti.

Skunde nurodo, kad Kretingos rajono savivaldybė išnagrinėjo pareiškėjos 2025 m. balandžio 11 d. paraišką dėl pritarimo naudoti gėlo požeminio vandens gavybos gręžinį adresu (*duomenys neskelbtini*), Kretingos r. sav. Pažymi, kad savivaldybė, atsižvelgdama į uždarosios akcinės bendrovės (toliau – UAB) „Kretingos vandenys“ raštą, kuriame nurodyta, jog pareiškėjos sklypas patenka į viešojo geriamojo vandens tiekimo teritoriją, nepritarė pareiškėjos paraiškai naudoti gėlo požeminio vandens gavybos gręžinį individualiam apsirūpinimui geriamuoju vandeniu, įpareigojo per 4 mėnesius nuo nepritarimo gavimo dienos šį gręžinį likviduoti. Pareiškėja su tokia savivaldybės Išvada nesutinka, mano, kad tokia situacija pažeidžia privačią nuosavybę, asmens ir kitas konstitucines teises.

Paaiškina, kad gręžinį įsirengė tuo metu, kai sklypas nepateko į viešojo geriamojo vandens tiekimo teritoriją t. y. nebuvo galimybės jungtis prie geriamojo vandens tiekimo centralizuotų tinklų. Atkreipia dėmesį, jog šiame žemės sklype gyveno pareiškėja su savo šeima ir buvo priversta pati įsirengti gręžinį tam, kad apsirūpinti geriamuoju vandeniu, patyrė gręžinio įrengimo išlaidas. Nurodo, kad pagal atsakovės Išvadą vėl privalės patirti išlaidų pertvarkant vandens tiekimą keliuose pastatuose, jungiantis prie UAB „Kretingos vandenys“ tinklų, taip pat likviduojant gręžinį, per kurį šiuo metu apsirūpina geriamuoju vandeniu.

Komisijos posėdžio metu pareiškėja prašė skundą tenkinti jame išdėstytų argumentų pagrindu.

Atsakovė Kretingos rajono savivaldybė atsiliepiamu nesutinka su pareiškėjos skundu ir prašo jį atmesti kaip nepagrįstą.

Atsiliepime nurodo, kad savivaldybėje 2025 m. balandžio 11 d. gauta pareiškėjos paraiška dėl pritarimo naudoti gėlo požeminio vandens gavybos gręžinį adresu (*duomenys neskelbtini*), Kretingos r. sav. Skundžiama Išvada nepritarta paraiškai naudoti gėlo požeminio vandens gavybos gręžinį individualiam apsirūpinimui geriamuoju vandeniu. Nurodo, kad Išvada priimta vadovaujantis Žemės gelmių registre neregistruotų gėlo požeminio vandens gavybos gręžinių įteisinimo tvarkos aprašu, patvirtinu Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2022 m. balandžio 26 d. įsakymu Nr. D1-111 (toliau – ir Aprašas), ir atsižvelgiant į 2025 m. balandžio 23 d. gautą UAB „Kretingos vandenys“ raštą Nr. 2-454 (4.91), kuriuo bendrovė informavo, kad pareiškėjos žemės sklypas patenka į viešojo geriamojo vandens tiekimo teritoriją ir UAB „Kretingos vandenys“ gali užtikrinti nepertraukiamą vandens tiekimą asmeniui, pageidaujantiems įsiteisinti vandens gavybos gręžinį. UAB „Kretingos vandenys“ taip pat nurodė, kad pareiškėja nesinaudoja centralizuotai tiekiamu geriamuoju vandeniu.

Pažymi, kad Aprašas priimtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos gėlo požeminio vandens gavybos gręžinių įteisinimo laikinojo įstatymo (toliau – ir Laikinis įstatymas) 3 straipsnio 1 ir 2 dalimis, kuriuose numatyta, kad savivaldybės vykdomoji institucija nepritaria gręžinio naudojimui tik tokiu atveju, kai gręžinys yra viešojo vandens tiekimo teritorijoje, kurioje įrengta ar įrengiama geriamojo vandens tiekimo infrastruktūra vadovaujantis Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo 16 straipsnio 19 dalimi, išskyrus atvejus, kai asmuo, pateikęs paraišką dėl savivaldybės pritarimo naudoti gręžinį, yra sudaręs viešąją geriamojo vandens tiekimo sutartį dėl geriamojo vandens tiekimo paslaugų gavimo. Atkreipia dėmesį, jog Laikinis įstatymas galiojo iki 2025 m. balandžio 30 d., t. y. nuo 2025 m. gegužės 1 d. jo 3 straipsnis ir pats įstatymas nebegalioja.

Teigia, jog Lietuvos Respublikos statybos įstatyme nustatyta statytojo teisė pasirinkti naudotis esamais inžineriniais tinklais ar tiesti vietinius, nėra absoliuti, ši teisė pagal įstatymą yra saistoma teritorijų planavimo dokumentų sprendinių. Savivaldybė, priimdama bet kokius administracinius sprendimus, privalo vadovautis teisės aktais, galiojančiu teisiniu reguliavimu. Savivaldybė, vertindama pareiškėjos pateiktą paraišką, vadovavosi visais teisės aktais, reglamentuojančiais gėlo požeminio vandens gavybos gręžinių naudojimą, legalizavimą bei visais kitais dokumentais, turinčiais reikšmės galimam paraiškos pritarimui arba nepritarimui.

Nurodo Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo (toliau – ir GVTNTĮ) 3 straipsnio 57 dalies, 12 straipsnio 1 dalies ir 16 straipsnio 19 dalies nuostatas, reglamentuojančias geriamojo vandens tiekimą ir (arba) nuotekų tvarkymą, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų infrastruktūros plėtrą, ir paaiškina, kad UAB „Kretingos vandenys“ nuosavybės teise priklausantys vandentiekio tinklai, esantys (*duomenys neskelbtini*), Kretingos r. sav., įrengti 2021 m. ir įregistruoti valstybės įmonės Registrų centre. Tvirtina, jog pareiškėja žinojo apie įrengtus centralizuotus vandentiekio tinklus, tačiau neprisijungė ir nesikreipė į viešąjį geriamojo vandens tiekėją dėl galimybės prisijungti prie UAB „Kretingos vandenys“ nuosavybės teise valdomos ir naudojamos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros.

Taip pat pažymi, kad pareiškėja iš esmės neginčija, kad jai nuosavybės teise priklausantis žemės sklypas, esantis (*duomenys neskelbtini*), Kretingos r. sav., kuriame ji, kaip nurodoma, kai dar nebuvo galimybės jungtis prie geriamojo vandens tiekimo centralizuotų tinklų, įsirengė gėlo požeminio vandens gavybos gręžinį, yra viešojo vandens tiekimo teritorijos dalyje, kurioje yra įrengta geriamojo vandens tiekimo infrastruktūra, numatyta GVTNTĮ 16 straipsnio 19 dalyje. Nurodo, kad pareiškėja nėra sudariusi viešosios geriamojo vandens tiekimo sutarties dėl geriamojo vandens tiekimo paslaugų gavimo. Paaiškina, kad pareiškėjai pasikreipus dėl pritarimo naudoti gėlo požeminio vandens gavybos gręžinį individualiam aprūpinimui geriamuoju vandeniu, atsakovė turėjo pagrindą konstatuoti, kad ši situacija patenka į atvejų, kuriais, vadovaudamasi Laikinojo įstatymo 3 straipsnio 1 dalies nuostatomis, savivaldybės vykdomoji institucija nepritaria gręžinio naudojimui.

Paaiškina, kad kiti pareiškėjos argumentai dėl asmens konstitucinių teisių pažeidimo, rinkos monopolizavimo, konkurencijos laisvės yra deklaratyvūs, niekuo nepagrįsti ir todėl atmestini. Pabrėžia, kad asmens teisės, numatytos Lietuvos Respublikos Konstitucijoje – privačios nuosavybės teisė bei

ūkinės veiklos laisvė ir iniciatyva – nėra absoliučios. Jos yra ribojamos įstatymų ir poįstatyminių aktų nustatytais pagrindais, siekiant užtikrinti viešąjį interesą bei kitų asmenų teises. Akcentuoja, jog šiuo atveju taikytina Laikinojo įstatymo 3 straipsnio 1 dalies nuostata yra imperatyvi. Atkreipia dėmesį, kad pareiškėja skunde nenurodė tikslios datos, kada įsirengė gėlo požeminio vandens gavybos gręžinį, ir nepateikė tai patvirtinančių dokumentų. Teigia, kad pareiškėja skunde nenurodo jokių pagrįstų motyvų, išskyrus tai, kad gręžinį įsirengė tuo metu, kai sklypas nepateko į viešojo geriamojo vandens tiekimo teritoriją, ir kad dėl to ji patirs papildomas išlaidas.

Mano, kad pareiškėjos nesutikimas su Išvada, kuria priimtas neigiamas administracinis sprendimas, negali būti laikoma pakankamu pagrindu tenkinti jos paraišką dėl gręžinio įteisinimo, be to, UAB „Kretingos vandenys“ gali užtikrinti nepertraukiamą vandens tiekimą, o pareiškėja turi galimybę naudotis centralizuotai tiekiamu geriamuoju vandeniu.

Nurodo Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – ir VAĮ) 3 straipsnyje reglamentuotus įstatymo viršenybės, išsamumo principus, remiasi Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktika, nurodydama administraciniam sprendimui keliamus reikalavimus, ir tvirtina, kad Išvada, kurią prašoma panaikinti, atitinka VAĮ 10 straipsnio 5 dalyje numatytus reikalavimus, yra teisėta ir pagrįsta, todėl nėra pagrindo ją panaikinti.

Komisijos posėdžio metu atsakovės atstovė prašė skundą atmesti atsiliepime išdėstytų argumentų pagrindu.

Trečiasis suinteresuotas asmuo UAB „Kretingos vandenys“ atsiliepimu prašė pareiškėjos skundą nagrinėti Komisijos nuožiūra.

Trečiojo suinteresuoto asmens UAB „Kretingos vandenys“ atstovas posėdyje nedalyvavo, apie posėdžio vietą ir laiką pranešta tinkamai, atsiliepime nurodė nagrinėti bylą atstovui nedalyvaujant.

Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 14 straipsnio 6 dalyje numatyta, jog bylos šalių ir (ar) jų atstovų neatvykimas į administracinių ginčų komisijos posėdį, jeigu jiems buvo apie tai tinkamai pranešta, nėra kliūtis nagrinėti skundą (prašymą) ir priimti sprendimą. Vadovaujantis minėta nuostata, byla išnagrinėta trečiojo suinteresuoto asmens atstovui UAB „Kretingos vandenys“ atstovui nedalyvaujant.

Skundas atmestinas.

Byloje kilo ginčas dėl Kretingos rajono savivaldybės mero 2025 m. balandžio 25 d. išvados Nr. (4.1.17 Mr) D3-3089 „Dėl pritarimo naudoti gėlo požeminio vandens gavybos gręžinį“ teisėtumo ir įpareigojimo atlikti veiksmus pagrįstumo.

Nustatyta, jog pareiškėja nuosavybės teise valdo žemės sklypą adresu (*duomenys neskelbtini*), Kretingos r., unikalus Nr. (*duomenys neskelbtini*), (toliau – ir Žemės sklypas) bei šiame žemės sklype pastatytus statinius: gyvenamąjį namą, tvartą, daržinę, šulinį.

Pareiškėja Kretingos rajono savivaldybės administracijai 2025 m. balandžio 11 d. pateikė paraišką, kuria prašė leisti naudoti gėlo požeminio vandens gavybos gręžinį, esantį adresu (*duomenys neskelbtini*), Kretingos r. Gręžinio paskirtis: individualiam apsirūpinimui geriamuoju vandeniu. Vidutinis išgaunamo vandens kiekis m³ per parą, skaičiuojant metinį vidurkį: 0,2 m³. Nuotekų tvarkymo būdas: mechaninis-biologinis valymas. Kartu su paraiška pateiktas žemės sklypo planas, žemės sklypo nuosavybę pagrindžiantis dokumentas ir kt.

UAB „Kretingos vandenys“ 2025 m. balandžio 23 d. atsakovei pateikė raštą Nr. 2-454 (4.91) „Dėl požeminio gėlo vandens gavybos gręžinio įteisinimo žemės sklype (*duomenys neskelbtini*), Kretingos r. sav.“ (toliau – Raštas), kuriuo informavo, kad bendrovė gali užtikrinti nepertraukiamą vandens tiekimą asmeniui, pageidaujančiam įteisinti vandens gavybos gręžinį. Rašte nurodė, kad (*duomenys neskelbtini*) k. esančiai vandenvietei, pagal jos grupę, nėra nustatyta sanitarinės apsaugos II juosta. Asmens, pageidaujančio įteisinti vandens gavybos gręžinį, teritorija nepatenka į UAB „Kretingos vandenys“ eksploatuojamos vandenvietės taršos apribojimų juostą. (*duomenys neskelbtini*)

k. esančiai vandenvietei, pagal jos grupę, nėra nustatyta sanitarinės apsaugos zonos III juosta. Asmens, pageidaujancio įteisinti vandens gavybos gręžinį, teritorija patenka į viešojo geriamojo vandens tiekimo teritoriją. Artimiausi UAB „Kretingos vandenys“ centralizuoti vandentiekio tinklai yra prie žemės sklypo (*duomenys neskelbtini*), Kretingos r. sav., ribos. Rašte pažymėta, kad pareiškėja nesinaudoja centralizuotai tiekiamu geriamuoju vandeniu.

Kretingos rajono savivaldybės meras skundžiama 2025 m. balandžio 25 d. Išvada, vadovaujantis Gėlo požeminio vandens gavybos gręžinių įteisinimo laikinojo įstatymo 3 straipsnio 1 dalimi, Žemės gelmių registre neregistruotų gėlo požeminio vandens gavybos gręžinių įteisinimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2022 m. balandžio 26 d. įsakymu Nr. D1-111, nepritarė pareiškėjos paraiškai naudoti gėlo požeminio vandens gavybos gręžinį individualiam apsirūpinimui geriamuoju vandeniu. Faktiniu skundžiamos Išvados priėmimo pagrindu nurodytas UAB „Kretingos vandenys“ 2025 m. balandžio 23 d. raštas Nr. 2-454 (4.91), nurodant, kad pareiškėjos sklypas patenka į viešojo geriamojo vandens tiekimo teritoriją ir artimiausi UAB „Kretingos vandenys“ centralizuoti vandentiekio tinklai yra prie žemės sklypo (*duomenys neskelbtini*), Kretingos r. sav., ribos, todėl savivaldybės vykdomoji institucija nepritaria gręžinio naudojimui, kai gręžinys yra viešojo vandens tiekimo teritorijoje, kurioje įrengta ar įrengiama geriamojo vandens tiekimo infrastruktūra. Taip pat nurodė, kad gavusi Kretingos rajono savivaldybės nepritarimą naudoti gręžinį, pareiškėja turi per 4 mėnesius nuo nepritarimo gavimo dienos šį gręžinį likviduoti.

Ginčo teisinius santykius reglamentuoja Lietuvos Respublikos gėlo požeminio vandens gavybos gręžinių įteisinimo laikinasis įstatymas (teisės akto redakcija, galiojusi nuo 2023 m. sausio 1 d. iki 2025 m. balandžio 30 d.), Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymas, Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas, Žemės gelmių registre neregistruotų gėlo požeminio vandens gavybos gręžinių įteisinimo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2022 m. balandžio 26 d. įsakymu Nr. D1-111 (teisės akto redakcija, galiojusi nuo 2023 m. sausio 21 d. iki 2025 m. balandžio 30 d.), ir kiti teisės aktai.

Vadovaujantis GVTNTĮ 3 straipsnio 57 dalimi, viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo teritorija (toliau – viešojo geriamojo vandens tiekimo teritorija) yra šio įstatymo nustatyta tvarka išskirta teritorija, kurioje savivaldybės institucijos privalo organizuoti ir užtikrinti viešąjį geriamojo vandens tiekimą ir (arba) nuotekų tvarkymą. GVTNTĮ 10 straipsnio 2 dalyje numatyta, jog savivaldybės vykdomoji institucija koordinuoja ir prižiūri geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo, paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų teikimą savivaldybės teritorijoje (3 punktas).

Savivaldybių institucijos planuoja geriamojo vandens tiekimą ir nuotekų tvarkymą, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtrą savo teritorijose ir viešojo geriamojo vandens tiekimo teritorijose rengdamos infrastruktūros plėtros planus ir juose nustatydamos aglomeracijas ir viešojo geriamojo vandens tiekimo teritorijas, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros kryptis, nurodydamos šios infrastruktūros plėtros įgyvendinimo etapus (eigą, eiliškumą) ir finansavimą. Paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtra planuojama ir numatoma geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planuose arba rengiant kitą teritorijų planavimo dokumentą (GVTNTĮ 12 straipsnio 1 dalis). GVTNTĮ 16 straipsnio 19 dalis, nustato, kad geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūra, vandentiekio įvadai ir (arba) nuotekų išvadai įrengiami viešojo geriamojo vandens tiekimo teritorijoje (valstybės ar savivaldybės teisėtais pagrindais naudojamoje teritorijoje) iki abonentui ir (arba) vartotojui nuosavybės teise priklausančio ar kitaip valdomo ir (arba) naudojamo turto ribos (vandentiekio šulinys, nuotekų priėmimo šulinys, nuotekų siurblynė (kai yra slėginė nuotekų linija), individualaus namo nuotekų valykla, žemės sklypo riba ar statinio arba daugiabučio namo įvadas, nuotekų išvadas), esantys arčiausiai prie geriamojo vandens tiekėjo nuosavybės teise ar kitaip valdomos ir (arba) naudojamos geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo infrastruktūros. Abonentui ir (arba) vartotojui nuosavybės teise priklausančio ar kitaip valdomo ir (arba) naudojamo turto ribos nurodomos sudarant viešąją sutartį. GVTNTĮ 23 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad asmenys, individualiai apsirūpinantys geriamuoju vandeniu ir (arba) individualiai tvarkantys nuotekas, turi teisę: išgauti geriamąjį vandenį ir (arba) individualiai tvarkyti nuotekas savivaldybės teritorijoje, nepriskirtoje viešojo geriamojo vandens tiekimo teritorijai (1 punktas); viešojo geriamojo vandens tiekimo teritorijoje individualiai išgauti ir

naudoti geriamąjį vandenį ir (arba) individualiai tvarkyti nuotekas, kai individualusis geriamojo vandens išgavimas, naudojimas ir (ar) individualusis nuotekų tvarkymas buvo vykdomas iki viešojo geriamojo vandens tiekimo teritorijos nustatymo ir atitinka įstatymuose ir kituose teisės aktuose nustatytus geriamojo vandens išgavimo ir nuotekų tvarkymo, nuotekų tvarkymo įrenginių priežiūros, geriamojo vandens saugos ir kokybės, sveikatos apsaugos ir aplinkos apsaugos reikalavimus (2 punktas).

Laikinuojų įstatymu sudarytos teisinės prielaidos asmenims įregistruoti esamus ir Žemės gelmių registre neregistruotus gėlo požeminio vandens gavybos gręžinius Žemės gelmių registre arba įrašyti į Žemės gelmių registrą gręžinio savininko duomenis, kai šiame registre gręžinio savininko duomenų nėra, kad šie asmenys, vadovaujantis Lietuvos Respublikos žemės gelmių įstatymu, galėtų gauti leidimą naudoti požeminio vandens išteklius ir jiems nebūtų taikoma Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekse numatyta administracinė ir Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatyme nustatyta juridinių asmenų atsakomybė, Lietuvos Respublikos mokesčio už valstybinius gamtos išteklius įstatyme nustatytas didesnio tarifo mokestis už be leidimo išgautą požeminio vandens išteklių kiekį ir nebūtų Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo nustatyta tvarka iš naujo apskaičiuotas (perskaičiuotas) mokestis už požeminio vandens išteklius (Laikinojo įstatymo 1 straipsnis). Asmuo, norintis įregistruoti Žemės gelmių registre jam nuosavybės ar patikėjimo teise priklausančią arba jo valdomą ir (arba) naudojamą Žemės gelmių registre neregistruotą gręžinį, turi gauti savivaldybės, kurios teritorijoje planuojama naudoti anksčiau įrengtą gręžinį, vykdomosios institucijos pritarimą. Jis savivaldybės vykdomajai institucijai teikia paraišką dėl savivaldybės pritarimo naudoti gręžinį aplinkos ministro nustatyta tvarka. Savivaldybės vykdomoji institucija, atsižvelgdama į geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planus arba į savivaldybės ir (ar) vietovės lygmens kompleksinio teritorijų planavimo dokumentą, pateikia pagrįstą nuomonę dėl pritarimo ar nepritarimo naudoti gręžinį. Savivaldybės vykdomoji institucija nepritaria gręžinio naudojimui tik tokiu atveju, kai gręžinys yra viešojo vandens tiekimo teritorijoje, kurioje įrengta ar įrengiama geriamojo vandens tiekimo infrastruktūra vadovaujantis GVTNTĮ 16 straipsnio 19 dalimi, išskyrus atvejus, kai asmuo, pateikęs paraišką dėl savivaldybės pritarimo naudoti gręžinį, yra sudaręs viešąją geriamojo vandens tiekimo sutartį dėl geriamojo vandens tiekimo paslaugų gavimo (Laikinojo įstatymo 3 straipsnio 1 dalis).

Aprašo 5 punkte numatyta, kad Savivaldybės vykdomoji institucija, vadovaudamasi Laikinojo įstatymo 3 straipsnio 1 dalimi, per VAĮ nustatytus terminus raštu ar elektroniniu būdu (pasirašant kvalifikuotu elektroniniu parašu) pateikia asmeniui pagrįstą nuomonę dėl pritarimo ar nepritarimo naudoti gręžinį.

Remiantis aptartu teisiniu reguliavimu, spręstina, jog savivaldybės vykdomoji institucija nepritaria gręžinio naudojimui, kai gręžinys yra viešojo vandens tiekimo teritorijoje, kurioje įrengta ar įrengiama geriamojo vandens tiekimo infrastruktūra, išskyrus atvejus, kai asmuo, pateikęs paraišką dėl savivaldybės pritarimo naudoti gręžinį, yra sudaręs viešąją geriamojo vandens tiekimo sutartį dėl geriamojo vandens tiekimo paslaugų gavimo.

Nagrinėjamoje byloje nėra ginčo dėl to, jog pareiškėjos nuosavybės teise valdomame Žemės sklype yra įrengtas Žemės gelmių registre neregistruotas gėlo požeminio vandens gavybos gręžinys. Nėra ginčo ir dėl to, jog pareiškėjos Žemės sklypas patenka į viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo teritoriją, kurioje yra įrengti viešojo geriamojo vandens tiekimo inžineriniai tinklai. Šią aplinkybę patvirtina atsakovės į bylą pateikti Nekilnojamojo turto registro duomenų bazės išrašo duomenys, pagal kuriuos Kretingos r. sav., (*duomenys neskelbtini*). įregistruoti viešojo geriamojo vandens tiekėjui UAB „Kretingos vandenys“ nuosavybės teise priklausančios vandentiekio tinklai. Tas pačias aplinkybes patvirtina ir UAB „Kretingos vandenys“ Raštas. Rašte UAB „Kretingos vandenys“ nurodo, jog bendrovė gali užtikrinti nepertraukiamą vandens tiekimą pareiškėjai, kadangi asmens, pageidaujancio įteisinti vandens gavybos gręžinį, teritorija patenka į viešojo geriamojo vandens tiekimo teritoriją. Artimiausi UAB „Kretingos vandenys“ centralizuoti vandentiekio tinklai yra prie žemės sklypo (*duomenys neskelbtini*), Kretingos r. sav., ribos. Rašte taip pat pažymėta, kad pareiškėja nesinaudoja centralizuotai tiekiamu geriamuoju vandeniu. Todėl tai vertinant, spręstina, jog atsakovė teisėtai taikė Laikinojo įstatymo 3 straipsnio 1 dalį ir nepritarė gręžinio naudojimui.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas yra išaiškinęs, kad viešojo administravimo subjektų, skirtingai nei privačių asmenų, veikloje taikomas principas – „viskas, kas aiškiai nėra leista, yra draudžiama“. Tad viešojo administravimo subjekto atlikti viešojo administravimo veiksmai, viršijant jam suteiktus įgaliojimus, taip pat ir individualių administracinių aktų leidimas, viršijant suteiktą kompetenciją, yra neteisėti (pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2010 m. vasario 1 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A⁷⁵⁶-35/2010, 2015 m. gruodžio 14 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-1217-602/2015, 2023 m. kovo 1 d. nutartis byloje Nr. eA-100-1188/2023 ir kt.).

Remiantis minėtomis aplinkybėmis bei Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktika, sprendžina, jog Kretingos rajono savivaldybės meras neturėjo teisėto pagrindo priimti kitokią išvadą nei ta, kuri priimta.

Nagrinėjamoje byloje pareiškėja taip pat teigia, kad tokia situacija pažeidžia privačią nuosavybę, asmens ir kitas konstitucines teises. Taip pat paaiškina, kad gręžinį įsirengė tuo metu, kai sklypas nepateko į viešojo geriamojo vandens tiekimo teritoriją t. y. nebuvo galimybės jungtis prie geriamojo vandens tiekimo centralizuotų tinklų.

Vertinant pareiškėjos argumentus, pažymėtina, jog pareiškėjos Žemės sklype įrengtas požeminio vandens gavybos gręžinys iki paraiškos pateikimo atsakovei nebuvo ir iki šiol nėra įregistruotas Žemės gelmių registre teisės aktų nustatyta tvarka. Taigi, teisiškai neregistruotas gręžinys, net ir įrengtas iki viešojo vandens tiekimo infrastruktūros, savaime negali būti vertinamas *de jure* (liet. pagal įstatymą, teisę) teisėtu, sukeliančiu tam tikras prievolės kitiems subjektams bei ginamas teisės aktų, kaip teisėta nuosavybė. Šiuo atveju iš neteisės negali kilti teisė.

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktikoje laikomasi pozicijos, kad vienas iš pagrindinių teisinės valstybės principų, be kita ko, taikomas ir įgyvendinant viešąjį administravimą – įstatymo viršenybės principas – *inter alia* (liet. be kita ko) reikalauja, jog administraciniai aktai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais būtų pagrįsti įstatymais. Pareiga vykdant viešojo administravimo veiklą laikytis teisėtumo principo apima tiek reikalavimą priimti administracinį sprendimą, kuris atitiktų tam teisiniui santykiui taikytiną konkrečią teisės normą (turinio požiūriu sprendimas turi būti pagrįstas tinkamu teisiniu pagrindu), tiek reikalavimą priimtame sprendime *expressis verbis* (liet. aiškiais žodžiais; tiesiogiai) nurodyti teisinį pagrindą atitinkančią konkrečią teisės normą (pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2017 m. spalio 24 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-290-602/2017, 2018 m. gruodžio 5 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1240-556/2018 ir kt.).

Komisija, įvertinusi ginčo dalyką reglamentuojančių teisės aktų nuostatas, byloje surinktų įrodymų pagrindu daro išvadą, jog byloje skundžiama Kretingos rajono savivaldybės mero 2025 m. balandžio 25 d. Išvada atitinka ginčo teisinį reguliavimą, yra pagrįsta teisės aktų normomis, motyvuota, priimta neviršijant suteiktų įgaliojimų, atitinka VAI 10 straipsnio 5 dalyje administraciniam sprendimui keliamus reikalavimus, todėl laikoma teisėta ir pareiškėjos skundas dėl Išvados panaikinimo atmetamas kaip nepagrįstas.

Pareiškėja antruoju skundo reikalavimu prašo klausimą išspręsti iš esmės – paraišką dėl pritarimo naudoti gėlo požeminio vandens gavybos gręžinį adresu (*duomenys neskelbtini*), Kretingos r. sav., pripažinti pagrįsta ir tenkinti.

Vertinant antrąjį skundo reikalavimą, atkreiptinas dėmesys, jog Komisija (administraciniai teismai) vykdo viešojo administravimo subjektų sprendimų kontrolę, bet nepriima sprendimų už viešojo administravimo subjektus (pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2013 m. gruodžio 10 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A602-1902/2013, 2014 m. gruodžio 29 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A602-1536/2014, 2017 m. gegužės 12 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-3449-602/2017 ir kt.).

Atsižvelgus į tai, kad Komisija nepriima sprendimų už viešojo administravimo subjektus bei pripažinus, kad Išvada teisėta, todėl pareiškėjos antrasis skundo reikalavimas dėl paraiškos pripažinimo pagrįsta atmetamas kaip nepagrįstas.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 22 straipsniu, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

Pareiškėjos X. Y. skundą atsakovei Kretingos rajono savivaldybei, trečiajam suinteresuotam asmeniui uždarajai akcinei bendrovei „Kretingos vandenys“ dėl Kretingos rajono savivaldybės mero 2025 m. balandžio 25 išvados Nr. (4.1.17 Mr) D3-3089 „Dėl pritarimo naudoti gėlo požeminio vandens gavybos gręžinį“ panaikinimo bei paraiškos pripažinimo pagrįsta atmesti kaip nepagrįstą.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo bylos šalys gali apskųsti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkas

Evaldas Ambrozaitis

Komisijos narės

Marina Adomaitė

Inga Drąsutavičienė